Raadsinformatiebrief

Datum	3 maart 2026
Onderwerp	Witboek 'Energiesysteem van de toekomst als manier van denken' als onderdeel van ‘werk in uitvoering’
Zaaknummer	Z24 - 279281
Documentnr.	

Inleiding

De besluitvorming tijdens de raadsvergadering van 5 juni 2025 was een keerpunt en vormt tegelijk het startpunt voor nieuw beleid en uitvoering van de energietransitie in de gemeente. Een nieuwe manier van denken en een nieuw systeem dat stap voor stap vorm krijgt.
In een procesvoorstel (27 augustus 2025) is aan u uitgelegd hoe het proces tot aan de verkiezingen van 2026 vorm zou krijgen.

Twee kernelementen daarbij waren:

- Doen wat kan;
- Terwijl we een basis voor toekomstige besluitvorming uitwerken in een witboek.

Witboek
Er is voor gekozen om in de vorm van een witboek zo veel mogelijk informatie aan u toe te sturen. Dit als onderdeel van ‘werk in uitvoering’. Deze informatie kan na de verkiezingen als onderlegger gebruikt worden voor de verdere uitwerking. Samen met het witboek ontvangt u een onderzoek naar mogelijkheden voor grootschalig zon op land en de visualisatie hiervan. Dit onderzoek geeft antwoord op het verzoek, van u als raad, om alle zoekgebieden zon nader uit te werken. Zowel het witboek, als het onderzoek en de visualisaties treft u aan bij deze brief.

Het witboek geeft ook de stand van zaken van onderdelen waar de afgelopen tijd concreet aan gewerkt is. De intentieovereenkomst met Bernardus, de projecten van de energiegemeenschap, de gesprekken die in de regio gevoerd zijn en het onderzoek dat ook regionaal is uitgezet naar een decentraal regionaal energiesysteem zijn daar voorbeelden van.

Onderliggend is de blijvende vraag hoe de Vughtse bijdrage aan de energietransitie vorm kan krijgen.

Ten aanzien van grootschalige opwek is het witboek en het opereren van het college daarbij conform het raadsbesluit van 5 juni 2025 geënt op de mogelijkheden zonder wind op land in Vught.
Dat gaat wel gepaard met een omvangrijke, complexe opdracht en een omvattende aanpak van de energietransitie in Vught.

Deze grote opdracht vloeit overigens niet slechts voort uit het oogpunt van grootschalige opwek. Parallel is steeds meer inzicht gekomen in aspecten als netcongestie en de noodzaak van decentrale oplossingen (Energiesysteem van de toekomst).

In het witboek wordt dit bij elkaar gebracht.

Tenslotte wordt in het witboek ook stilgestaan bij het handelingsperspectief van de Gemeente Vught. Dit kent veel facetten maar vertaalt zich in ieder geval tot 2 stippen op de horizon, samen te vatten als:

- (Koppelkans) Park Voorburg
- Multi-locatie project ‘Smart Energy hub N65”

Zonder vooruit te lopen op toekomstige besluiten, worden wel alvast voorbereidende en ondersteunende werkzaamheden uitgevoerd. Een beleidsoverstijgende aanpak heeft hierbij aandacht.

De verdere uitwerking van deze projecten is nog in volle gang. We gaan hier de komende maanden mee door, gezien de urgentie, de omvang en het onvermijdelijke karakter van de benodigde maatregelen. Uiteraard gebeurt dit met oog voor de aankomende verkiezingen en het proces van coalitievorming en de komst van een nieuw college van burgemeester en wethouders.

Inhoudelijk

De nadere uitwerking van de zoekgebieden zon is een vervolg op de eerder uitgevoerde Plan MER. De belangrijkste conclusies van het onderzoek treft u aan in het witboek, maar uiteraard ook in het onderzoek zelf. De onderbouwing van deze onderzoeksvraag en de toelichting op de conclusies, vindt u in het onderzoek zelf. Apart treft u daarbij visualisaties van voorstelbare oplossingen in de verschillende gebieden aan.

Grootschalige opwek van zonne-energie op land is streng gereguleerd. Daarom is het belangrijk om kansen te benutten waarbij meerdere doelen worden gecombineerd. Dat is ingewikkeld, maar zeker mogelijk. Het vraagt om samenwerking en inzet van de gemeente, het bedrijfsleven, de energiegemeenschap, de provincie en andere betrokken partijen. De intentieovereenkomst met Bernardus vormt hiervoor een strategische hoeksteen.

Zonder af te doen aan de weerbarstigheid van een dergelijk grootschalig project is hiermee wel de RES-opgave voor Vught in beeld. Het jaar 2030 is in dit verband overigens niet haalbaar. Dat is reeds door andere partijen, ook ten aanzien van situaties buiten Vught, onderkend.

Dit onderzoek en de resultaten ervan, vormen slechts een onderdeel van het witboek. Heel belangrijk in het witboek en voor de nader te bepalen koers van Vught in de energietransitie is de beschrijving van het energiesysteem van de toekomst. Een decentraal energiesysteem dat ook vraagt om een andere manier van denken en handelen. Met een andere rol voor het thema energie en een afweging over ontwikkelingen die beleidsterreinen overstijgt.

Het witboek is niet compleet zonder een beschrijving van de lokale kracht die Vught eigen is. De doorstart van de energiegemeenschap en de projecten die zijn opgepakt, zijn een belangrijk onderdeel van die lokale kracht, maar er is meer.
Aandacht is er ook voor andere, innovatieve ontwikkelingen, anders dan grootschalig zon op land. En er is in het witboek aandacht voor de regio, de rol van Vught daarin en een nieuw perspectief op de regionale afspraken.

Stippen op de horizon

Koppelkans Park Voorburg

Het omvangrijke project Park Voorburg is bij velen bekend. Anders dan enkele jaren geleden is de beschikbaarheid van voldoende energie voor de nieuwe woningen echter niet langer vanzelfsprekend.
Daarom worden de vervolgstappen nu vormgegeven met het toekomstige energiesysteem als uitgangspunt. Uiteraard zijn hierover gesprekken gestart met de ontwikkelaar. Daarbij kijken we breder dan alleen het plangebied zelf. Ook wordt onderzocht of het aangrenzende gebied aan beide zijden van de spoorlijn onderdeel kan worden van de aanpak.
De verdere verkenning en informatievoorziening zijn in voorbereiding en volgen op een passend moment.
Een interessante vraag daarbij is of dit project mogelijk zelfs kan bijdragen aan het verminderen van netcongestie.

Multi-locatie project 'Smart Energy hub N65'

Tegelijkertijd heeft de gemeente in en om Cromvoirt en Helvoirt te maken met onder andere stikstofproblematiek, te beschermen natuur en ondernemingen die hun groei geremd zien door ruimtelijke belemmeringen en een tekort aan energie. In dit gebied liggen ook de zoekgebieden voor zon.

Het zonder meer willen benutten van deze zoekgebieden stuit op bezwaren. Door een integraal plan te ontwikkelen kunnen echter koppelkansen ontstaan. Hierbij zou op alle genoemde facetten een verbetering gerealiseerd kunnen worden. Dan is het wel van belang dat eerdere inventarisaties voor een industrieterrein aan de N65 worden verrijkt met een zwaarwegende energiecomponent. In combinatie met de mogelijkheid tot opwek, opslag en laden ter plekke en gecombineerd met een optimalisatie van de functie van andere locaties, ontstaat een win-win situatie.

Vervolg na de verkiezingen
Zoals ook in het procesvoorstel al aangegeven is, is het witboek de basis voor een (door-)start. Het is aan de nieuwe raad om hier een vervolg aan te geven.

De urgentie van het energievraagstuk vraagt om een college dat blijft handelen, ook in de periode dat er gewerkt wordt aan een nieuwe coalitie en nieuw college. Op verschillende energie gerelateerde onderwerpen kunt u daarom inzet van ons verwachten. Uiteraard met respect voor de rol van de nieuwe gemeenteraad en het proces richting een nieuw college.

In de eerstvolgende raadsdialoog lichten we de inhoud van het witboek nader toe. Ook is er ruim aandacht voor de visualisaties. Het bedrijf dat deze heeft opgesteld neemt u vanuit verschillende invalshoeken mee in de 3D versie van deze beelden.

In de dialoog kan vervolgens het gesprek plaatsvinden over vervolgstappen die we als gemeente kunnen en willen zetten.

Burgemeester en wethouders van Vught,
de secretaris, de burgemeester,

W.F.F. Keijzers C.N.A. Nijkerken-de Haan

Bijlage(n):

1. Witboek ‘Energiesysteem van de toekomst als manier van denken’
2. Aanvullende rapportage zon-potentie Vught
3. Aanvullende rapportage toelichting technische ruimte